

Betænkning

over forslag til lov om ændring af lov om børne- og undgomsforsorg.

(Ændrede tilskudsregler for daginstitutioner).

(Afgivet af socialudvalget den 5. marts 1971).

Udvalget har sideløbende med behandlingen af 2 andre lovforslag, hvorom udvalget afgav betænkning den 3. marts, behandlet lovforslaget i 9 møder og herunder haft 2 samråd med socialministeren, der ligeledes har besvaret udvalgets skriftligt stillede spørgsmål.

Udvalget har modtaget skriftlige og/eller mundtlige henvendelser fra:

Børne- og Ungdomsforsorgens Personaleforbund, Dansk Klublederforening, Dansk Kvindesamfund, Individ og Samfund, Landsforeningen Forebyggende Børneværn, Landsforeningen Frie Børnehaver og Fritidshjem, Lærere og studerende på Københavns Børneforsorgsseminarium, Organisationen BRIS, Samrådet for Forældre-pædagogforeningerne ved Børneinstitutionerne i Århus, Unge Pædagoger og Vesterbro Lokaleråd.

Forældre eller forældrerepræsentation, evt. tillige pædagoger eller pædagogrepræsentation, ved:

Byggelegepladsen „Nydam“, Århus, Børnehaven Allégården, Børnehaven Bakkely, Børnegården „Sct. Anna“, Århus C, Børnegården Forteleddet, Børnehaven Fredensgade 52, Århus, Børnehaven Hvidovrevej, Børnehaven Jasminvej S/I, Risskov, Børnehaven Kong Chr. IX og Dr. Louises Guldbryllupsasyl, Århus C, Børnehaven Kløverparken, Århus N, Børnehaven „Neptun“, Viby J., Børnehaven Norgesparken, Børnehaven Riisvangen, Århus N, Børnehaven Skovvejen, Bramminge, Børnehaven Tjelevej, Risskov, Børnenes Kontors børnehaver

„Viborggaarden“, Århus C, Daginstitutionerne i Herstedernes kommune, Dansk Røde Kors Børnehaven, Thisted, Egmontgården, København, Egmontgården, Viby J., Frie Børnehaver og Fritidshjem, Albertslund afd. og Tårnby afd., Kalundborg kommunes fritidshjem, KFUMs Fritidshjem for Skolebørn, Århus C, Københavns kommunes vuggestue, Vingegavl 2, Brønshøj, Langenæs Menighedsbørnehave og Børnegård, Århus og Åbyhøj, Børnehaven „Åbyhøjgård“, Åbyhøj, Red Barnets Børnehave, Århus N, Rønne Børneasyl, Sct. Georgsgården i Humlebæk, Sct. Stefansforeningens Børnehave „Børnelø“, Valdemarsgade 18, Århus C, Aarhus Domsogns Menighedsbørnehave, Mejlgade, Aarhus Domsogns Menighedsbørnehave, Thunøgade, Århus C, Brabrand Vuggestue Lærken, Brabrand, Katrinebjergparkens Vuggestue, Århus N, Tjørneparkens Fritidshjem, Runghøj Vuggestue, Højbjerg, Røde Kors Vuggestue, Trøjborg Vuggestue, Århus, Vuggestuen Reginehøj, Århus N, Vuggestuen Vesterbro, Århus, Vuggestuen Zolas Allé, Vuggestuen Østerbro, Viby J., og Århus kommunale vuggestue.

Udvalget har indgående behandlet spørgsmålet om de takststigninger, den foreslåede ændring af tilskudsreglerne vil medføre, og har i forbindelse hermed beskæftiget sig med bestemmelserne om ydelse af hel eller delvis friplads samt med den ulighed, der findes med hensyn til forældrebetalingens størrelse imellem en række institutioner som følge af den betydelige forskel imellem

de enkelte institutioners økonomi. Det fremgår af socialministeriets cirkulære af 20. marts 1970 om betaling for benyttelse af daginstitutioner under børne- og ungdomsforsorgen, at der til børn af forsørgere med en skattepligtig indkomst på under 15.000 kr. i almindelighed bør ydes hel friplads, medens der til børn af forsørgere med en skattepligtig indkomst på mellem 15.000 kr. og 30.000 kr. i almindelighed bør ydes halv friplads. Disse indtægtsgrænser forhøjes med 3.000 kr. for hvert hjemmeværende barn under 18 år ud over det, for hvilket der søges friplads.

Socialministeren har i forbindelse med disse drøftelser oplyst, at de nævnte bestemmelser agtes ændret, således at der ydes 1/1 friplads ved en skattepligtig indkomst på indtil 20.000 kr., 3/5 friplads ved skattepligtig indkomst på mellem 20.000 kr. og 30.000 kr. og 2/5 friplads ved skattepligtig indkomst mellem 30.000 kr. og 40.000 kr. Endvidere vil disse indtægtsgrænser blive forhøjet med 3.500 kr. mod nu 3.000 kr. for hvert hjemmeværende barn under 18 år ud over det, for hvilket der søges friplads.

Socialministeren har endvidere peget på, at hel eller delvis friplads ud over, hvad der følger af de nævnte almindelige regler, kan ydes, når forholdene særligt taler derfor, navnlig i tilfælde, hvor ophold på daginstitution må anses for at være særlig påkrævet af sociale eller pædagogiske grunde, men hvor betalingsspørgsmålet vanskeliggør barnets optagelse eller forbliven i institutionen.

Børne- og ungdomsværnene er ikke for øjeblikket forpligtet til at yde hel eller delvis friplads, selv om den skattepligtige indtægt ligger under de anførte grænser; men det er i socialministeriets nævnte cirkulære udtalt, at ydelse efter ansøgning herom i almindelighed bør ske. Udvalget er af den opfattelse, at det skønsmæssige element i afgørelsen bør bortfalde, hvilket ministeren har kunnet tilslutte sig. Udvalget har derfor stillet nedenstående ændringsforslag nr. 1, der er tiltrådt af socialministeren, og hvorom der nærmere henvises til det i bemærkningerne anførte.

Udvalget har endvidere berørt spørgsmålet om normerne for daginstitutionernes standard, herunder deres montering. Det er af socialministeren oplyst, at der af

socialstyrelsen følges interne normer for de forskellige institutionstyper, idet disse normer jævnlig gøres til genstand for drøftelse med styrelsens pædagogiske konsulenter. Udvalget vil med interesse afvente resultatet af forhandlinger, socialministeren agter at optage med socialstyrelsen om disse retningslinjer.

Et flertal (det konservative folkepartis, venstres og det radikale venstres medlemmer af udvalget) finder, at de påtænkte nye indtægtsgrænser for fripladser sikrer, at den af lovforslaget følgende højere forældrebetaling ikke vil medføre uheldige sociale konsekvenser, og indstiller lovforslaget til vedtagelse med de af socialministeren og af udvalget stillede ændringsforslag.

Et mindretal (socialdemokratiets og socialistisk folkepartis medlemmer af udvalget) finder, at lovforslaget i alvorlig grad vil medføre sociale og pædagogiske vanskeligheder for store, i forvejen vanskeligt stillede grupper. Socialdemokratiet og socialistisk folkeparti er af den opfattelse, at man burde tilstræbe at gøre adgangen til børneinstitutioner gratis. Mindretallet, der kan medvirke til ændringsforslagene, kan derimod ikke medvirke til lovforslagets gennemførelse, men agter at stemme imod dette ved 3. behandling.

Ændringsforslag.

Af udvalget, tiltrådt af socialministeren:

Til § 1.

1) Foran nr. 1 indsættes som nyt nummer:

„0. I § 69, stk. 2, 1. pkt., ændres ordet „kan“ til: „skal“.“

Af socialministeren, tiltrådt af udvalget:

2) Nr. 3 affattes således:

„3. I § 71, stk. 3, der bliver stk. 4, ændres „stk. 1 og 2 samt § 70, stk. 1 og 2“ til: „stk. 1, 2 og 3 og § 70“.“

Bemærkninger.

Til nr. 1.

Ifølge § 69, stk. 2, kan børne- og ungdomsværnet efter nærmere af socialministeren fastsatte regler — jfr. det i betænkningen nævnte cirkulære af 20. marts 1970 — udrede udgifterne ved hel eller delvis friplads for børn af forældre, der ikke selv kan udrede betalingen. Det fremgår af denne formulering, at børne- og

ungdomsværnene ikke er forpligtet til at udrede udgifterne. Ved at ændre ordet „kan“ til „skal“ bliver det pålagt børne- og ungdomsværnene at udrede udgifterne i forbindelse med fripladser for børn af forsørgere, hvis skattepligtige indkomst ligger inden for de af socialministeren fastsatte grænser, jfr. det i betænkningen anførte.

Til nr. 2.

Ændringsforslaget er redaktionelt.

Ager Jensen.

Clara Munk.

Lis Møller.

Simonsen.

Robert Christensen.

Holger Hansen,

Eva Ree.

Grethe Philip.

Erik Hansen (Ålborg amt).

formand.

Valbak,

Bundvad.

Albertsen.

Erling Dinesen.

Anker Jørgensen.

næstformand.

Niels Mørk.

Bertel Pedersen.

Kurt Brauer.